

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik 2004

AM0207

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	3
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	4
A.12 Uppläggning och genomförande	5
A.13 Internationell rapportering	5
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B Kvalitetsdeklaration	5
B.0 Inledning	5
B.1 Innehåll	6
1.1 Statistiska målstorheter	6
1.1.1 Objekt och population	6
1.1.2 Variabler	6
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper	7
1.1.5 Referenstider	8
1.2 Fullständighet	8
B.2 Tillförlitlighet	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	9
2.2.1 Urval	9
2.2.2 Ramtäckning	9

2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	11
B.3	Aktualitet	11
3.1	Frekvens	11
3.2	Framställningstid	11
3.3	Punktlighet	11
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	11
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	12
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	12
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	13
5.1	Spridningsformer	13
5.2	Presentation	13
5.3	Dokumentation	13
5.4	Tillgång till primärmaterial	14
5.5	Upplýsingstjänster	14

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Sysselsättning, förvärvsarbete och arbetstider

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja, på riksnivå

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik Sveriges officiella statistik
gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se
http://www.scb.se/templates/Standard_55322.asp

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:	Statistiska centralbyrån
Postadress:	701 89 ÖREBRO
Besöksadress:	Klostergatan 23
Kontaktperson:	Marita Rydstedt
Telefon:	019-17 61 82
Telefax:	019-17 67 51
E-post:	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Marita Rydstedt
<i>Telefon:</i>	019-17 61 82
<i>Telefax</i>	019-17 67 51
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgifter för framställning av RAMS inhämtas från de skatteadministrativa Kontrolluppgiftsregistren och standardiserade räkenskapsutdragen. För uppgifter till dessa register föreligger uppgiftsskyldighet enligt lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter (SFS 2001:1227). Övriga uppgifter hämtas från Registret över totalbefolkningen (SCB, BE0102), Företagsdatabasen (SCB, NV0101), Inkomst- och taxeringsregistret (SCB, HE0101), Befolkningens utbildning (SCB, UF0506) samt Befolkningens studiedeltagande (SCB, UF0507). I de fall uppgiftsskyldighet föreligger för dessa produkter är den relevant i ett tidigare skede än vid framställningen av RAMS.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas. Ingen gallring av data har skett sedan undersökningens startår, 1985.

A.9 EU-reglering

Ett EU-direktiv som berör produkten finns – EEG 311/76 – Data on foreign workers. Där beskrivs förvärvsarbete efter bransch, ålder, födelseland och yrkesställning.

A.10 Syfte och historik

Syftet med den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken är att ge årlig information om befolkningens sysselsättning såväl totalt som på en regional nivå. Sysselsättningen beskrivs i form av förvärvsarbete, näringsgrensfördelning och arbetspendling. Statistiken ger också information om personalstrukturen i företag och på arbetsställen och den kan belysa händelser och flöden på arbetsmarknaden utifrån longitudinella ansatser. Den ger alltså underlag för att studera arbetsmarknadens funktionssätt.

Statistiken framställdes första gången med uppgifter avseende år 1985, då under benämningen ÅRSYS. Beslutet att skapa denna statistikprodukt hade föregåtts av en utredning om nya metoder för folk- och bostadsräkningar (FOBALT-utredningen). Ett resultat av utredningen blev att sysselsättningsdelen i kommande folk- och bostadsräkningar skulle hämtas från administrativa register - i första hand från kontrolluppgiftsregistret från Skatteverket. Tillkomsten av den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken innebar samtidigt att sysselsättningsstatistiken blev årlig.

Statistiken har därefter byggts ut med fler variabler för att ge än större möjligheter att belysa sysselsättningen inom olika typer av företag/arbetsställen liksom för olika regioner och befolkningsgrupper.

A.11 Statistikanvändning

Den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken utnyttjas inom kommuner, länsstyrelser, länsarbetsnämnder och statliga verk och myndigheter. Den huvudsakliga användningen är traditionellt att beskriva sysselsättningsutveckling och näringsstruktur regionalt och lokalt. Statistiken används även som underlag vid planering av t.ex. kollektivtrafik eller barnomsorg såväl som av åtgärder som syftar till att stärka sysselsättningsutvecklingen.

Efter att statistiken byggts ut, har den alltmer börjat användas av forskare och statliga myndigheter för analys av arbetsmarknadens funktionssätt och för uppföljning och utvärdering av närings-, arbetsmarknads- och regionalpolitik. Exempel på denna vidareutveckling av statistiken är beskrivningar av lokala förhållanden på arbetsmarknaden, då den funktionella indelningen lokala arbetsmarknader (LA) används.

Ytterligare en tillämpning av statistiken är Företagens och Arbetsställets Dynamik (FAD). FAD är en metod för att skapa mer stabila identiteter på företag och arbetsställen över tiden. Detta ger möjligheter till att studera nybildningar, nedläggningar, uppdelningar och sammanslagningar av företag och arbetsställen. FAD gör det också möjligt att framställa statistik över personalomsättning vid företag och arbetsställen liksom personalstyrkans nettoförändring mellan åren.

Uppgifter ur RAMS nyttjas även av andra SCB-undersökningar för urval och stratifiering, men också för att hämta information för att även där kunna redovisa på antal förvärvsarbetande m.m. Några av dessa produkter är Utträde från utbildning, inträde och etablering på arbetsmarknaden, Arbetsmiljöundersökningen, Arbetskraftsundersökningarna (AKU) (för efterstratifiering), Nationalräkenskaperna och de regionala räkenskaperna.

För att löpande ge SCB kunskap om nya och förändrade statistikbehov har ett s.k. programråd för näringsliv och arbetsmarknad inrättats, med representanter för departement, universitet och andra forskningsinstitutioner, statliga verk och kommunala institutioner vilka alla är viktiga statistikanvändare. Programrådet

ger SCB möjlighet att sprida information och få respons för olika förslag inom området.

A.12 Uppläggning och genomförande

RAMS är en registerbaserad undersökning. De grundläggande uppgifterna i undersökningen är uppgifter om individens förvärvsarbete eller näringsverksamhet och information i anslutning till detta. Den väsentligaste källan för dessa uppgifter är skatteadministrationens register. Information om förvärvsarbete återfinns på de kontrolluppgifter som varje arbetsgivare är skyldig att lämna till Skatteverket för de personer som fått kontant bruttolön eller annan ersättning utbetald under året. Personer som deklarerar näringsverksamhet lämnar, som bilagor till deklarationen, s.k. standardiserade räkenskapsutdrag. SCB får tillgång till båda dessa material genom överföring från Skatteverkets databas. Uppgifterna från Skatteverket kompletteras med företags- och arbetsställeinformation från SCB:s Företagsdatabas.

Om den för RAMS-statistiken centrala uppgiften om arbetsställesnummer saknas eller är oriktig i det kontrolluppgiftsmaterial som SCB utnyttjar, insamlas just denna uppgift via en postenkät direkt till de företag vars uppgifter måste kompletteras.

Bakgrundsvariabler avseende individerna, såsom demografiska data och utbildningsuppgifter, hämtas från SCB-undersökningarna Registret över totalbefolkningen, Inkomst- och taxeringsregistret, Befolkningens utbildning samt Befolkningens studiedeltagande.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En översyn av produktionsarbetet pågår med syfte att ytterligare förkorta framställningstiden och tidigarelägga statistikens offentliggörande.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Då undersökningen baseras på administrativt material har den fördelen av att vara totalräknad och inte behäftad med svarsbortfall. Samtidigt innebär användandet av källor vars syfte är ett annat än undersökningens att uppgifterna inte direkt ger svaret på den frågeställning som ska belysas. För denna undersökning innebär det att några variabler innehåller osäkerhet. Främst gäller detta klassificeringen av personer som "förvärvsarbetande" och de variabler som har koppling till den förvärvsarbetandes arbetsställe, t.ex. näringsgren och arbetsställets belägenhet.

Att statistiken redovisas relativt långt efter mätperioden kan också uppfattas som en svaghet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Målstorheterna i undersökningen avser primärt

- befolkningens fördelning efter förvärvsarbete (sysselsättningsstatus) i antal och andel med redovisning efter bl.a region och näringsgren samt olika demografiska uppgifter

- förvärvsarbetandes pendling mellan bostad och arbete.

Övriga målstorheter avser

- företags- och arbetsställeegenskaper i termer av antal förvärvsarbetande och dessas egenskaper (t.ex. utbildning), näringsgren och region

- individers "jobb" (anställning eller näringsverksamhet) med fördelning efter bl.a. företags-/arbetsställeegenskaper

1.1.1 Objekt och population

Individobjektet omfattar den folkbokförda befolkningen den 31/12 2004 enligt Registret över totalbefolkningen.

De företagsenheter som ingår i undersökningen är de företag som under året (2004) utgett en kontrolluppgift för en anställd eller de företag vars ägare deklarerat för sin näringsverksamhet under året. De anställningar som det utgetts en kontrolluppgift för under året och den näringsverksamhet under året som deklarerats motsvarar objektet "jobb".

1.1.2 Variabler

I undersökningen ingår förutom de variabler som är specifika för RAMS också ett antal bakgrundsvariabler främst avseende individobjektet. Dessa variabler är hämtade från andra undersökningar inom SCB och beskrivs endast summariskt (se under rubriken Bakgrundsvariabler nedan).

Sysselsättningsvariabler

Sysselsättningsstatus anger om individen klassats som förvärvsarbetande (i november) eller ej

Yrkeställning anger om individen klassats som anställd eller företagare

Information om det *arbetsställe* som avser individens sysselsättning i november – *identitet, belägenhet* (län, kommun), *näringsgren* (SNI 2002)

Information om det *företag* som detta arbetsställe tillhör – *identitet, sektor, ägarkategori, juridisk form*

Summerad "kontant bruttolön" från anställning enligt samtliga kontrolluppgifter som individen erhållit under året

Nettoinkomst av näringsverksamhet är den summerade inkomsten från individens samtliga näringsverksamheter under året

Nettoinkomst av aktiv näringsverksamhet är den summerade inkomsten från individens samtliga aktiva näringsverksamheter under året

Arbetsersättning avser summan av vissa ersättningar som individen erhållit från försäkringskassa för "förlorad arbetsförtjänst" (t.ex. sjukpenning)

Jobbvariabler

Anställningstid avser den tid som uppgift på kontrolluppgift omfattar

Kontant bruttolön för anställning enligt kontrolluppgift eller nettoinkomst av näringsverksamhet enligt uppgift från standardiserat räkenskapsutdrag
Summa skattepliktiga förmåner enligt kontrolluppgift
Avdragen preliminär A-skatt enligt kontrolluppgift
Information om det företag som kontrolluppgiften/räkenskapsutdraget avser - *identitet, sektor, ägarkategori, juridisk form*
Information om det arbetsställe som kontrolluppgiften avser – *identitet, belägenhet (län, kommun), näringsgren (SNI 2002), antal förvärvsarbetande*
Företags-/arbetsställevariabler avseende företags/arbetsställens dynamik (FAD)
Identitet över tiden
År för tillkomst
Kod för nedlagt, sammanslaget, kvarvarande eller nytt och avknoppat företag respektive arbetsställe.
Övriga variabler
Markering för om individen under året
har fått ersättning från arbetslöshetskassa
är i utbildning under höstterminen
har fått ersättning för värnpliktiga
har förtidspension
har barn under 7 år
Bakgrundsvariabler
Demografiska uppgifter för individen, hämtade från SCB:s befolkningsstatistik, som kön, ålder, bostadens belägenhet, familjeförhållande och födelseland.
Utbildningsuppgifter för individen, hämtade från SCB:s utbildningsstatistik

1.1.3 Statistiska mått

Sysselsättningsförhållanden beskrivs dels med antal förvärvsarbetande dels med förvärvsintensiteten i olika befolkningsgrupper. Förvärvsintensiteten i en grupp definieras som kvoten mellan antal förvärvsarbetande och samtliga personer i gruppen.

Arbetspendlare avser personer som bor i en kommun (enligt folkbokföringen) och arbetar i en annan kommun. Arbetspendling beskrivs med antal förvärvsarbetande som pendlar in till respektive ut från en kommun.

Företags- och arbetsställeegenskaper beskrivs med totalt antal förvärvsarbetande med viss egenskap på företaget/arbetsstället eller antal företag/arbetsställe med viss egenskap (t.ex. näringsgren).

1.1.4 Redovisningsgrupper

En stor del av statistiken redovisas med regional indelning. Regionala indelningar görs på kommun- och länsnivå.

Förvärvsarbetande redovisas indelade efter kön, ålder (lägst i 5-årsklasser), utbildningsnivå (SUN2000, 1-siffernivå av nivåmodulen), utbildningsinriktning (SUN2000, 1-siffernivå av inriktningsmodulen), födelseland (Sverige, övriga Norden, övriga Europa, utanför Europa) arbetsställets näringsgren (10 resp. 42 grupper utifrån SNI 2002), företagets sektor (statlig förvaltning, statliga affärsverk, kommunal förvaltning, landsting, övriga offentliga institutioner, aktiebolag, övriga företag, statligt ägda företag och organisationer, kommunalt

ägda företag och organisationer, övriga organisationer).

Pendlare redovisas efter ut- resp. inpendlingskommun.

Arbetsställen indelas efter storleksklass (antal förvärvsarbetande, 1-9, 10-19, 20-49, 50-99, 100-499, 500-) och näringsgren (10 grupper utifrån SNI 2002).

I regionala redovisningar fördelas förvärvsarbetande efter såväl arbetsplatsens belägenhet (dagbefolkning) som bostadens belägenhet (nattbefolkning).

SCB framställer på uppdragsbasis även redovisningar av förvärvsarbetande med regional indelning på delar av kommuner (s.k. delområden).

Då statistiken är totalräknad kan redovisningar göras på många olika sätt.

Specialbearbetningar görs, mot avgift, på beställning och kan ge statistik framställd via kombinationer av variabler enligt önskemål liksom statistik med andra eller finare indelningar, t.ex. näringsgren på femsiffernivå. Se avsnitt 2.1 om redovisning på små redovisningsgrupper.

1.1.5 Referenstider

Referensperioden för förvärvsarbete är november månad. Övriga individuppgifter avser förhållandet den 31 december. Övriga företags- och arbetsställeuppgifter avser senast kända förhållande under året. Uppgifter avseende jobb avser kända uppgifter under året.

1.2. Fullständighet

Statistiken täcker de delar av arbetsmarknadens funktionssätt som går att belysa utifrån administrativa register som hämtats från olika myndigheter och finns tillgängliga i SCB:s registersystem. Detta innebär t.ex. begränsningar i informationen om personers beteendemönster som bygger på individuella preferenser, d.v.s. information som enbart kan hämtas via direkta frågor till personerna ifråga.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Uppgifterna i RAMS hämtas från register med generellt sett god kvalitet, men statistiken har vissa felkällor som främst gäller variablerna sysselsättningsstatus, arbetsställets belägenhet och näringsgren. Allmänt kan sägas att RAMS ger en god bild av sysselsättningsförhållanden som i stort överensstämmer med Arbetskraftsundersökningarnas (AKU) resultat på riksnivå. Sysselsättningsnivån i RAMS ligger dock cirka två procent under motsvarande tal i AKU för november.

Statistik med redovisning på små redovisningsgrupper (t.ex. små regioner som del av kommun) ger ibland något sämre kvalitet. Det gäller också statistik som avser befolkningsgrupper med svagare anknytning till arbetsmarknaden, t.ex. personer i åldern 16-19 år samt ålderspensionärer.

2.2 Osäkerhetskällor

Begrepp som täckningsbrister, bortfall, mätfel m.m. får ibland olika betydelse i olika delar av undersökningen. Ett exempel är om variabeln anställningstid saknas på en kontrolluppgift, så betraktas detta för objektet "jobb" som partiellt bortfall medan det ger mer osäkerhet i variabeln "sysselsättningsstatus" för objektet individ och mätfelet ökar. I SCB (1991) (se avsnitt 5.3) diskuteras samtliga osäkerhetskällor mer ingående.

2.2.1 Urval

Undersökningen är registerbaserad.

2.2.2 Ramtäckning

Under- och övertäckningen avseende individpopulationen utgörs av personer som flyttat in i landet respektive flyttat ut ur landet eller avlidit före den 31/12 men där förändringen inte rapporterats i RTB samt personer som emigrerat/bor utomlands under hela året, men som fortfarande är folkbokförda i Sverige. För jobb utgörs undertäckningen av brister i rapporteringen av kontrolluppgifter och standardiserade räkenskapsutdrag (saknas, sent inkomna). Övertäckningen uppstår då lön, eller andra ersättningar som redovisas som lön, utbetalas i efterskott eller förskott för arbete som inte utförts under aktuellt år. Brister i rapporteringen av kontrolluppgifter (oidentifierade dubletter).

På grund av eftersläpningar av rapportering till Företagsdatabasen (FDB) förekommer såväl under- som övertäckning avseende företag och arbetsställe. Tillkomna företag/arbetsställen har ej registrerats och avslutade företag/arbetsställen har ej avregistrerats. Undertäckning kan också avse företag/utbetalare av lön som ej uppfyller kriterierna för att ingå i FDB.

Undersökningen omfattar inte uppgifter som ej kommer till myndigheternas kännedom.

2.2.3 Mätning

Datainsamlingen sker genom utnyttjande av skatteadministrativa register samt statistikregister som SCB förfogar över. Se avsnitt A.12.

Huvuddelen av de variabler som samlas in används utan ytterligare granskning och mätkvaliteten är således densamma som i källregistren. Variablerna som hämtas från Skatteverkets kontrolluppgiftsregister kan antas ha god kvalitet då uppgifterna granskas och korrigeras av Skatteverket för att tjäna som underlag för statens skatteintag. Ett undantag utgör den variabel – arbetsställenummer – som insamlas enbart för SCB:s räkning för att möjliggöra en koppling mellan en individ, det arbetsställe denne arbetar vid och uppgifter om detta arbetsställe. Denna variabel överförs ogranskad från Skatteverket till SCB. Uppgiften avseende den tid som kontrolluppgiften omfattar, anställningstid, är ytterligare en variabel som har kvalitetsbrister.

De "standardiserade räkenskapsutdrag" (SRU) från Skatteverket som utnyttjas av RAMS för insamling av uppgifter avseende egenföretagare kan betraktas som ett underlag eller bilaga till deklaraionsblanketten och syftar till att SKV ska få mer enhetliga uppgifter från dem som deklarerar inkomst av näringsverksamhet.

Uppgifterna överförs till SCB två gånger under hösten året efter inkomståret. Den första versionen, som RAMS använder, har vissa kvalitetsbrister i form av att vissa blanketter och justeringar saknas.

De SCB-register (se avsnitt A.6) som används anses ha god kvalitet med avseende på de variabler som ingår i RAMS. För mer information om kvaliteten i dessa register hänvisas till dokumentation avseende respektive register.

De kvalitetsbrister som nämnts leder till mätosäkerhet beträffande variablerna sysselsättningsstatus samt arbetsställets näringsgren och belägenhet.

Sysselsättningsstatus. Målet är att beskriva sysselsättning utifrån arbetad tid, där den som har arbetat minst en timme per vecka i november betraktas som förvärvsarbetande. Denna definition används av ILO (International Labour Organization). I de administrativa material som ligger till grund för undersökningen finns inte uppgift om arbetstid. Därför används inkomstuppgift som grund för klassificering.

Metoden att använda inkomstuppgift för att klassificera personer som förvärvsarbetande ger en del felklassificeringar jämfört med verklig arbetstid i november. Risker för felklassificering är störst för personer som arbetar under del av året och de som har lös anknytning till arbetsmarknaden. Personer med samma sysselsättningsstatus under hela året torde dock i allt väsentligt vara rätt klassificerade. Två feltyper kan förekomma, nämligen att novembersysselsatt klassificeras som ej förvärvsarbetande och ej novembersysselsatt som förvärvsarbetande.

Mätfel av variabeln "sysselsättningsstatus" beror delvis på modellfel, men också på ofullständigt uppgiftsunderlag för modellen, som t.ex. felaktig eller saknad uppgift om vilken tid som kontrolluppgiftens information omfattar. Mätfelen leder till viss osäkerhet i statistiken om antal förvärvsarbetande och förvärvsintensitet, men där olika felklassificeringar på aggregerad nivå till en del tar ut varandra.

Arbetsställets näringsgren och belägenhet. Uppgiften om vilket arbetsställe en person arbetat på bestäms utifrån det "arbetsställenummer" som angetts på de kontrolluppgifter arbetsgivaren lämnar för sina anställda. Med hjälp av detta arbetsställenummer hämtas uppgifter om arbetsställets näringsgren och belägenhet från SCB:s företagsdatabas, FDB. Detta kan bli fel eller obestämt av flera anledningar. En orsak kan vara att den identitet (organisationsnummer) för företaget som anges på kontrolluppgiften inte återfinns i FDB. En annan anledning kan vara att uppgiften om arbetsställnummer saknas på kontrolluppgiften, vilket i en del fall kan bero på att ett visst företag har flera arbetsställen utan att detta inrapporteras till företagsdatabasen. Ytterligare en orsak kan vara att arbetsgivare angett fel arbetsställenummer på personens kontrolluppgift eller inte redovisat personalen på de arbetsställen de arbetat på. Som exempel kan en kommun ha fört alla sina anställda på kommunkontoret, trots att arbetsstyrkan i verkligheten var utspridd på daghem, skolor, vårdhem m.m. Oriktiga uppgifter avseende arbetsstället påverkar primärt statistik om dagbefolkning och arbetspendling, men också näringsgrensredovisningen.

Företagare. Endast personer som deklarerar inkomst av aktiv näringsverksamhet ska redovisas som förvärvsarbetande i RAMS. För att betraktas som aktiv skall den skattskyldige ha ägnat sig åt verksamheten i en omfattning som motsvarar minst en tredjedel av en anställning på heltid. Mätfel kan förekomma då uppgift om huruvida näringsverksamheten är aktiv eller passiv saknas.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte primärt. Ett mindre bortfall ($< 0,5 \%$) förekommer vid den kompletterande insamlingen (se A. 12) av variabeln "arbetsställe-nummer".

2.2.5 Bearbetning

Då undersökningen använder sig av redan framställda register sker ingen ytterligare bearbetning avseende merparten av variablerna. Undantaget är uppgifter som hänför sig till en persons koppling till ett arbetsställe. Ett stort arbete läggs ner på att granska dessa uppgifter och vid stora avvikelser från förväntade värden kontaktas de ursprungliga uppgiftslämnarna (arbetsgivarna) för rättning. Vid en slutlig makrogranskning avseende bl.a. näringsgrens- och pendlingredovisningen undersöks avvikelser ytterligare för att utreda vad dessa beror på.

2.2.6 Modellantaganden

Klassificering av personer som förvärvsarbetande respektive ej förvärvsarbetande grundas på modellantaganden.

Se även SCB (2006) Sysselsättningsavgränsning i RAMS Metodöversyn 2005. Bakgrundsfakta till arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2006:1, för mer detaljerad information.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Numeriska osäkerhetsmått redovisas inte.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistiken redovisas en gång per år.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden är cirka 13 månader.

3.3 Punktlighet

Statistiken för 2004 offentliggjordes vid den planerade tidpunkten 8 februari 2006. En något tidigare publicering planeras för kommande år.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Vid framställningen av RAMS avseende år 2004 har två förändringar i bearbetningarna genomförts. Dels används en ny källa (Standardiserade räkenskapsutdrag, SRU) för att identifiera förvärvsarbetande företagare, dels har metoden att

klassificera förvärvsarbetande anställda modifierats något.

Den nya källan för uppgifter om företagare medför att antalet personer som klassas som förvärvsarbetande företagare ökar till en förmodat mer rättvisande nivå. Till skillnad mot tidigare inkluderas även verksamheter med underskott vid klassificering av personliga företagare. Beträffande modifieringen av metoden för skattning av förvärvsarbetande anställda berör den huvudsakligen åldersgruppen 65-84 år. Förändringarna medför att ett tidsseriebrott inträffar mellan årgång 2003 och 2004. Jämförelseuppgifter avseende 2003 visar att sysselsättningsnivån totalt ökar med ca 1,8 procent och i åldersgruppen 20-64 år med 1,2 procent. Antalet förvärvsarbetande företagare ökar med ca 30 000 personer. Metodjusteringen medför att antalet sysselsatta i åldersgruppen 65-84 år ökar med knappt 0,5 procent. För att underlätta jämförelser har såväl de officiella uppgifterna som vissa data framställda enligt de nya bearbetningarna publicerats för årgång 2003 på RAMS webb-sida.

Den metod för att klassificera förvärvsarbetande som nu justerats något, infördes i undersökningen i samband med framställningen av statistik för 1993 och ersatte då den metod som använts sedan starten 1985. Införandet av den nya metoden 1993 medförde att sysselsättningsnivån sjönk med 3,4 % totalt, men med regionala variationer. En viss justering av metoden gjordes även år 2002, och innebar att personer som har både kontrolluppgift från anställning och uppgift om näringsverksamhet behandlas något annorlunda än tidigare. Denna förändring medförde en höjning av sysselsättningsnivån med ca 15 000 individer.

Den uppgift om anställningstid som ska anges på kontrolluppgiften används i modellen för att klassificera förvärvsarbetande. Denna uppgift har varit föremål för förändringar i Skatteverkets anvisningar, vilket medför att kvaliteten på denna uppgift har förändrats över tid.

Tidsseriebrott uppträder avseende statistiken redovisad efter näringsgren/bransch beroende på att Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI, reviderats. I RAMS 1993 ersattes SNI 69 av SNI 92 och fr.o.m RAMS 2002 används SNI 2002. Se Meddelanden i samordningsfrågor (MIS) avseende Standard för svensk näringsgrensindelning.

Branschredovisningen är också beroende av hur stor andel av de anställda som kan kopplas till rätt arbetsställe och hur kategorier av anställda som inte kan placeras på ett arbetsställe (t.ex. rörlig personal) hanteras av uppgiftslämnarna. Detta kan variera över tid, men uppvägs till viss del av att granskningsarbetet förbättrats under årens lopp.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Definitionen av förvärvsarbetande följer den som används av ILO. Samma definition används även av Arbetskraftsundersökningarna. Däremot är skattningsmetoderna olika då RAMS utnyttjar registerdata.

För näringsgrensredovisning används klassifikationen Standard för svensk näringsgrensindelning, vilken är samordnad med EU:s statistiska näringsgrensindelning NACE.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

SCB genomför månatligen Arbetskraftsundersökningarna (AKU) för att följa

kortsiktiga förändringar på arbetsmarknaden. Då AKU är en urvalsundersökning kan denna statistik inte brytas ner på en så låg regional redovisning som är fallet med RAMS. Då dessa båda undersökningar ger lång- respektive kortperiodiska beskrivningar av sysselsättningen är det angeläget att jämförbarheten mellan dem är god. Ifråga om definitioner stämmer undersökningarna överens och i stort föreligger god jämförbarhet mellan statistik från RAMS och AKU.

Undantaget är att medhjälpande familjemedlem i företag inte ingår i registerstatistiken. Undersökningarnas mätmetoder skiljer sig dock på ett par väsentliga punkter, nämligen när det gäller hur man avgränsar förvärvsarbete och fastställer arbetsställe. Den största skillnaden är hur företagare klassificeras. I AKU är det en särskild fråga som avgör medan det i RAMS är uppgiften om inkomst av aktiv näringsverksamhet som är styrande för klassificering av företagare. Förvärvsarbete i AKU klassificeras efter en definition som används under intervjun där arbetstid i november utgör grund. Skillnader i mätmetod är att i RAMS används inkomstuppgifter som utgångspunkt för klassificering. Arbetsstället fastställs i AKU genom att i intervjun fråga om adressen till arbetsstället, medan RAMS använder den uppgift som finns på kontrolluppgiften.

Skattningar från AKU är behäftade med urvalsfel. Detta tillsammans med de faktorer som nämnts ovan orsakar diskrepanser mellan statistikgrenarna. Totalt antal förvärvsarbete i åldersgruppen 16-64 år är drygt 2 procent lägre enligt RAMS än enligt AKU för år 2004. Även med hänsyn tagen till AKU:s konfidenstervall är antalet förvärvsarbete lägre i RAMS

Den företagsbaserade sysselsättningsstatistiken framställs också vid SCB med syfte att snabbt indikera förändringar i antalet anställningar. Den offentliga sektorn totalundersöks medan uppgifter för den privata sektorn baseras på ett urval av ca 20 000 arbetsställen.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik baserad på undersökningen publiceras på SCB:s webbplats i form av ett Statistiskt Meddelande (SM) samt tabeller och kartor i Statistikdatabasen (SSD). Statistik på finfördelade redovisningsgrupper publiceras ej. Främst för regionala användare framställs ett statistikpaket, AMPAK, innehållande ett stort antal tabeller redovisade på riks-, läns- och kommunnivå. Tabeller ur detta paket kan beställas mot avgift. Kommunala användare kan även beställa tabeller med redovisning på mindre områden än kommun.

5.2 Presentation

Det statistiska meddelandet Sysselsättningen i kommuner och län 2004 – AM 32 SM 0601 innehåller resultat i form av kommentarer med diagram samt en tabell med regional redovisning.

Statistikpaketet AMPAK innehåller ett antal standardiserade tabeller framtagna för att ge underlag för beskrivningar av olika aspekter av arbetsmarknaden.

5.3 Dokumentation

Utöver vad som angetts i det ovanstående, ges information om RAMS (tidigare benämnt ÅRSYS) i:

SCB (1988). Årlig regional sysselsättningsstatistik (ÅRSYS) – Ny sysselsättningsstatistik från SCB. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1988:7.

SCB (1989). Statistik från kontrolluppgifter (KU). Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1989:9.

SCB (1991). Kvalitetsdeklaration av den årliga sysselsättningsstatistiken (ÅRSYS). Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1991:1.

SCB (1993). De svenska arbetskraftsundersökningarna. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1993:1.

SCB (1994). Att mäta sysselsättning med skatteadministrativa kontrolluppgifter. Dokumentation av ny metod för sysselsättningsavgränsningen i ÅRSYS.

SCB (2006) Sysselsättningsavgränsning i RAMS Metodöversyn 2005. Bakgrundsfakta till arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken 2006:1

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata för samtliga årgångar av RAMS (tidigare benämnt ÅRSYS) arkiveras på Riksarkivet efter att SCB genomfört egna bearbetningar. På beställning och mot avgift kan specialbearbetningar av data i RAMS-registret göras för samtliga årgångar sedan 1986 (i undantagsfall 1985). Forskare, utredare m.fl. kan i vissa fall efter prövning få tillgång till avidentifierat material för egen databearbetning. En stor del av uppgifterna i undersökningen ingår även i den s.k. LISA-databasen (Longitudinell Integrationsdatabas för Sjukförsäkrings- och Arbetsmarknadsstatistik) som tillkommit för att underlätta datauttag för forskningsändamål.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta SCB, Enheten för företags- och registerbaserad sysselsättning, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, tel: 019-17 60 00 vx, e-post: rams@scb.se